

Bozgor Elian

Óvatosság

(vázlat)

A krónikást arra kéri látogatója, hogy ne árulja el őt: ne fedje fel elbeszélői kilétét. Ez a legkevesebb. Ugyan!... tőle kap „mesét”, s cserébe meg semmit se ad!...

Állítólag unokánóvére az „alapforrás”. Az meg valaki mást hallhatott. Ugyanakkor meg kötelesség is továbbadni efféle meséket; úgy, kapottan, tekintettel a nyersanyag adottságaira-sajátosságaira, s persze azért magunk szerény „alkotóképessége”, gyarló módszerei szerint járva el...

*

Igen – gondolta az asszony, mikor kiléptek a házból (s mindketten szinte egyszerre cövekeltek le a kis teraszon). Szegény Mama... lekváros kiflije... Két csésze teával... Igen, igen. Elég egyedi. De mégis, mégis... Mégis adnom kellett volna neki valami ajándékot. Értékeset – az egyedi mellé. Sajátosat. Sőt, különöset. Szóval: *eredetit*. Olyasmit, amit csak tőlem kaphat. S azért ne legyen az tolakvó se, pláne sértő... Oly könnyen zavarba hozható...

S mintha e gondolatfélére pirossá vált volna az arca. Majd távoli mosoly szállt e pirulásra.

Fél szemmel a csavargóra nézett. Ez a középkorú férfi pont erre vetődött. Alig múlt dél; behajolt a mellig érő, vágott sövénykerítésen, hogy segíthet-e.

Ha nem figyelt volna olyan aggodalmasan a másakra (ahogy az a másik meg órá, noha a nappalin többször is átfutott tekintetével), láthatta is volna segítőtjét. Mint ahogy az is láthatta volna az asszonyt: hogy közepes termetű, s ahhoz képest, hogy már a változás korában jár, nem is molett, inkább vékonyabb; haját lófarokban hordja, amit ő kissé túlzásnak gondol, de legalább megmutatta ovális arcát, viszont egyáltalán nem illett a képbe az a kendermagos mintás kötényke, s a lasztexnadrág sem, amelyet otthonkával hordott. Különben mindene megvolt, helyén volt, nyugodtan nevezhetné csinosnak. Arca pedig határozottan tetszett neki. Kedvesség és barátságosság sugárzott azon, amit a kis rózsaaajak még inkább hangsúlyoztak, olyan volt a nő szája a kis pisze orr alatt, mint ugyanazok a szirmok, melyeken fel-le járkáltak. A fülek kicsik voltak, talán túl szabályosak, mintha most szedték volna elő azokat valamelyik szekrényfiókból, vitrinből, csak éppen nem töröltették még le róluk a port, s nem fényesítették ki őket. Az egész teremtesen látszik, hogy jólétben élt, talán valami doktor özvegye lehet, nem sokat nélkülözött, de éppen ezért annyira disztingvált, szinte „takarékos” mindenben (még mozdulatokban is), annyira, hogy már-már kínos, garasoskodó...

A nő ugyan mindjárt észrevette, hogy a férfi magasabb nála, de többre nem nagyon jutott. Talán még annyi feltűnt neki, hogy csontos-izmos alkat, és nincs is valami jó bőrben. Kicsit zavarhatta, hogy azon minden mintha ellenkeznek az

ő életével. Pedig a férfiúnak ugyanolyan barna haja volt, mint amilyen az övé; s még alig is szürkült („lehet, hogy észrevette, hogy festem a hajamat?...”). Ó, igen! És a férfi arca valósággal elveszett e tobzódásban, alább pedig a hosszú, majdnem teljesen fehér magaszerinti szakáll; az egész figura így nem volt más, mint egy ragyogó kis fekete szempár. Ami meg is foghatta az asszonyt, amikor félve a vendég felé pillantott, mert az sorra utasította vissza kínálgatását. Talán kicsit kopott (overallszerű) ruhája miatt is: eléggé bizonytalan is volt a férfi, de fejét fenn tartotta, talán „a méltóság maradékaival tüntetve”. Életének nem lehetett túl sok jó napja, s azokban se élhetett valami nagyon jól. A nőnek az volt benyomása, hogy ennek leplezésére, önérzetből (!) direkt úgy fogta segítője a csészét, mintha most látna először ilyesmit, s a süteményeket is mind darabokra törte, morzsálta, úgy vitte szájához a falatokat...

Mit mondhatna ő a másíknak? Mit mondhatna neki az a másik? A szűköske teraszon állnak már. Nem olyan egyszerű ez: az ember nem szívesen fordul vissza. Mondják, hogy a gyengeség, következtelenség jele. Komolytalanság. Még szerencsével-szerencsétlenséggel is kombinálnak... Ha netán mégis viszafordul, megróhatják ezért.

A közös keresésre délutánjuk javarészt ráment. Most már nemsokára alkoynyodik.

A park fáinak koronái alatt sárgán világít a nap. Nincsenek nagyon lombok már, viszont a hirtelen támadt ősz sárga, rozsdás-kármin fogyatékszínei... s távolabb, a Körös mögött, a kisvárosi lakótelep házfalai: mind... így látszanak – ugyanebben a gyér világban.

A ház bejárati kulcsát még délelőtt elveszíthette az asszony; a kulcs leszakadt arról a kis fonálról, amelyen a nőnek a nyakába volt akasztva. Mindig úgy hordta, ha kertészkedett. Kabalából. Még sírt is érte...

Mindjárt elköszön. Igazán meg kellett volna ajándékoznom valami nagyon naggyal. Minek fukarkodni? Végére is órákon át keresgélünk... kereste veled ezt a kulcsot. És ő is talált rá! De te, te... te mindig ilyen vagy! Mert te, te... mindig is, mindenkivel ilyen voltál. Igen! Igen! Igen! De elég öreg lettél-e már ahhoz, hogy magadhoz is őszinte legyél?

Az áldozatkész férfiú meg ezen lamentált. Azért ennél valamivel többre számítottam. Ilyen finom asszony, és kiszúrja az ember szemét anyák saját készítésű drágaságaival; amikbe testük-lelkük adják. Azt hittem, hogy kapok tőle valamit. Leginkább most egy tízesnek örültem volna... Persze, te is megéred a pénzed. Fúúújjj!... Mi a francnak kellett neked szabadkozni?! Mind, amit csak kínált, talán többért is elsózhattad volna valamerre. De te? Nem és nem... ó, nem! és köszönöm szépen, jaj, de nem azért... Akkor miért tetted?! te, marha!... Mellesleg, rendesen össze is kaszaboltak azok a rózsatüskék! Úgy kell neked!

Ekkor a nő döntésre jutva, nagy levegőt vett.

– Mi a véleménye? Arra gondoltam, hogy izé... Nem lehetne?... a dolog minden nevetsége, banalitása, brutalitása dacára... (itt mintha pajkosan kuncogott is volna) nem lehetne, hogy maga és én...

– Nem! – vágott közbe amaz. Nem is tőle származott az a nyersforma „nem!”, hanem valahonnan érkezett. Bár tagadni kár, hogy felőle.

– Hogyhogy „nem”? – A nő meglepődött, hangja kicsit sértődött lett. – Mi az, hogy „nem”?!

De most már folytatni kellett!

Nem és nem. Százszor is nem! Ha én egyszer azt mondom, hogy nem, akkor eltökéltségemből lovakkal se tudnak kimozdítani.

A nő most már nevetőre fogta: – Á-á-á! Még azt se tudja, hogy...

– *Engem, ez, nem, érdekel...* – tagolta a kategorikus „hang”. Kimondtam, akkor kimondtam... Lelépett a lépcsőről; intett. Minden jól! Elhúzott a cserjék mellett, virágmaradványok mellett; az utcára lépett.

Átvágott a kerges-repedezett hepehupa-aszfaltúton; a parknak tartott. A kópárságon keresztül földes, keskeny kerékpárút vezetett. Azon kocogott már.

A nő elindította a karját, aztán leejtette. Hát jól!... Alsóajkába harapott. – Elismerem, hogy nem volt szép tőlem... – szólt utána hangosan. – *Bocsánat!* Én csak azt gondoltam, hogy talán... talán visszamehettünk volna, és adhattam volna magának... *legalább* egy tízest! Elnézést, ha megbántottam!... És nagyon-nagyon köszönöm!

Ekkor, hirtelen, a távolodó férfiúnak mintha némi bizonytalanság keveredett volna a lépteibe. De csak egy egészen kósza pillanatra.

Azt is csak a legjobb látással lehetett volna észrevenni. Lehet, hogy még azzal se.

Aranyember, világvég

(másutt, máskor)

Sebők Évának és Sebeők Jánosnak

GYEREK Annak a hajósnak is ilyen hajója volt, amikor még nem volt Aranyember?

ARANYEMBER Igen.

(Nézik a sekély Jangce folyó partján a Szent-Borbála modellmásolatát.)

GYEREK ...és mije volt aranyból?

ARANYEMBER A pénze... *(sóhajtván)* Mindene megvolt, mindenki irigyelte, mindenki hallgatott rá. Mégse volt boldog.

GYEREK Mindenki?

ARANYEMBER Mindenki!

Hirtelen – honnan, honnan nem – távolabb tarka lepke keveredik elő a kietlen, napos partszélen... A pizmogó, guberáló kínaiak látják is...

Aztán egyikük így szól:

KÍNAI MODEMKOR-GUBERA *(egyik)* Vajo bajo. Ding-dong! *(Magyarul; kicsinyelve is a „jelenséget”)* Ugygyan, ugy-gyan! Nem jut messzire...

KÍNAI MODEMKOR-GUBERA *(másik)* Magától fog leesni, de ha mégse... hiszen erre már madár se jár. Hogy kerül ez ide?

KÍNAI MODEMKOR-GUBERA *(egyik)* Hja, a világ... Minden megzavardott. De legalább keresünk ma is egy egész janko-bankót...

KÍNAI MODEMKOR-GUBERA *(másik)* És ez már valami is! Nemde?... Ne is figyeljünk oda...

ARANYEMBER *(ugyancsak észreveszi, MOST, a kis lepkét – feléjük bukdácsol az)* A gyerek viszont lera-gadt az előbbieknél kicsit.

GYEREK És mi az, hogy boldog, édesapám?

ARANYEMBER *(tanácstalanul)* Hát, izé... kisfiam... De nézd csak!... ott ni. Egy könnyelmű kis lepke. Látod? Nosza, kapd el, szaladj! Gyorsan...

GYEREK *(már iramodik is)* Megfoglak!... *(Nevetve üldözi...)*

ARANYEMBER *(nézi, büszkén; utána kiált)* Kapd el és üsd agyon!... Az a boldogság! *(Csendesebben, szinte laposan. A kínaiak felé pillantva...)* Magad is rájössz...

GYEREK *(hajtja, hajtja a cikázó tarkaságot, s nevet, szinte kimelegszik belé. S mind távolabb s távolabb kerül...)* Elkaplak! Megfoglak!...

Megfoglak! *(Kiáltozik, kiáltoz... s ki is fut a „képből”.)* -----

(Szerencséjére? balszerencséjére? – Aranyembert talán nem is hallotta. Talán. Azt se (tőle), hogy: „üsd agyon...” Talán nem. Vagy csak olyan, mint egy öregember: az is csak azt hall, amit aka? És azt se hallotta, hogy: „Magad is rájössz...” Talán nem hallotta. S azt se, hogy: „Az a boldogság...” Pláne... Bízunk benne!)

KÍNAI MODEMKOR-GUBERA *(egyik a másikat bámulva, együtt, legyintve, majd egyik)* Csimba ding-jo. Kuncsé engudi ba.

KÍNAI MODEMKOR-GUBERA *(másik)* Dong bajo. Vajo tyí.

Folyamváltás; tükör

„Végezzétek ki”
 „Az imént porban csúszott”
 „Éljen a haza”*

Éljen a haza
 Az imént porban csúszott
 Végezzétek ki

* Madách Imre Tragédiájából